

Itt vannak ők!

Dacára a hideg, szeles, épen nem tavaszi időjárásnak, a hosszú-csőrű vendég előhírnökei már márczius hó első napjaiban kezdtek mutatkozni, így első szalonkahrünköt Gödöllőről, majd azután hazánk északkeleti részeiről vet-tük! ami a vonulás ezidőszerint való roppant, szinte hihetetlen elő-rehaladottságát jelenti, ám minde-nütt csak szórványosan található a nemes hosszú-csőrű vándor. Az erdei szalonkák vonulásához képest a vízi vándoroknál némi késést tapasztalhatunk. Ugyanis az első bibiczek, kis sárszonkák (!) és szárcsák intézetünkbe csak folyó hó 11-én érkeztek, holott a bibicznek márcziusban már tojása szokott lenni. — Vadlúd, kacsza nemcsak a nagy állandó vizeken, például a Balatonon és Velencei-tón, de a folyók körül is állandóan tanyázott a tél folytán, sőt a dunai szigeteken egész télen át szürke gémekeket (*Ardea cinerea*) is láttak. Sajátságos azonban az, hogy — amint írják — az adriai szigeteken az erdei szalonka csak most kezd mutatkozni, ellenben a szegedi Fehértóról a legjobb hírek érkeznek. A *gojzer* Mátyásnapkor megszólalt és amint halljuk, *Zs. Laczi*, a „gojzerek atyamestere“, már ki is vette belőlük a vámot s különösen a lotyó-sneffronkzathoz (*Limosa*) lett volna nagy szerencséje. Van már a Fehértón kacsza és lúd is özö-nével; a kis szürke barázdabil-legető is javában illegeti a kis legyezőjét a várvavárt tavaszi madárkonczerthez, amely igazán a „jövő zenéje“ még ugyan, de érezzük már a tavasz le-hét s az igazi tavaszi napsugár nem is késheik már sokáig.

Vegyések.

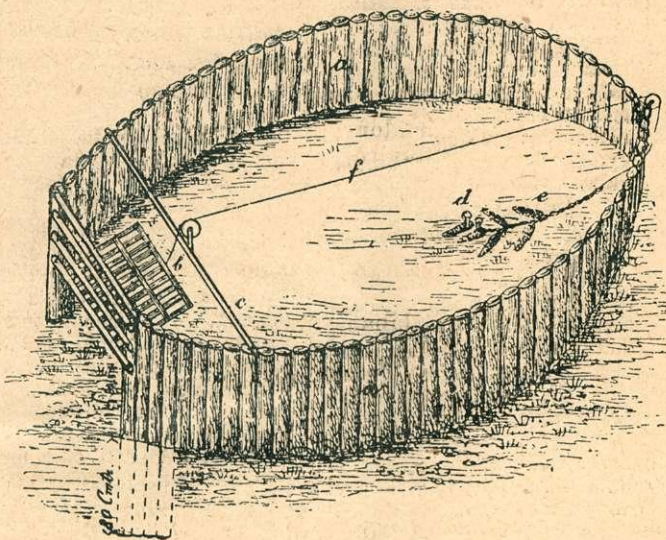
A hosszú bajuszú zöld szöcskék, mint rovarpusztítók. T. V. úr a „Természet“ f. évi XI. számában megfigyelést tett közzé, mely arról szólt, hogy a zöld szöcskék a *Vanessa Jo* hernyóit ették. Erre vonatkozólag megemlítem, hogy a *Locusták*, vagyis a nagy, hosszúbajuszú zöld szöcskék, úgy mint számos más *Locustida*, nagy rovargyilkosok. A múlt nyáron egy kertben nekem olyan pöszméte-ültetvényt mutattak, melyet egészen elleptek és félig le is kopasztottak már a pöszméte-levéldarázs (*Nematus ventricosus*) fekete bibireses, zöld hernyói. Középről nézve még mást is láttam. Volt ott vagy 30 félig megnőtt álcája a *Locusta viridissimá*-nak és egy részük jóízűen falatozott a pöszméte-hernyókból. Egyszer meg bogácsokon láttam őket hasonló munkában, csak hogy itt levéltetveket ettek. Különben a *Locustidák* közt a kannibálság is uralkodik, legalább akkor, ha fog-ságba kerülnek.

Sajó K.

Fertőzési kísérletek és más élettani megfigyelések az apáczipille hernyóin. Határozottan állítható, hogy az apáczipille hernyóin bizonyos körülmények között fertőzési betegségek léphetnek fel, melyeknek lefolyása hasonló a selyemhernyókon tapasztalt renyhekóréhoz. A mesterséges fertőzés eddig járványt nem idézett elő a szabadban élő hernyók között. A fertőzés direkt átvitel által történik. A fertőző anyagot pedig mesterséges kultúrával tisztán még nem

állították elő, hanem már elpusztult hernyók kipréselése által nyerték. Az így nyert anyag pedig nem más, mint az állati test rothadó maradványai, a rothadásnak már elő-rehaladottabb stádiumában levő fertőző anyag keverve a levegőből odakerült hasadó és penészgombák spóráival. *Dr. Eckstein K.* által végzett kísérletek arra az eredményre vezettek, hogy a nedvesség által elpusztult hernyókból származó, valamint a renyhekórban elpusztult hernyókból szerzett bakteriumok nem voltak képesek fertőzést elő-idézni. A pebrinás selyemhernyóból szerzett és tiszta kultúrában tenyésztett anyaggal sikerült az apáczipille hernyói között a renyhekórt elő-idézni, de csak beoltás által, vagy ha etetés közben juttatták az állatba. Ha egészséges és beteg, vagy pedig elpusztult hernyókat egy helyen tartottak, eredmény sohasem mutatkozott. A *Wachtl* és *Tubeuf* által felfedezett „testecsek“ tehát azonosak a beteg selyemhernyón észlelt pebrina okozójával, melyet az apáczipille hernyóira átültetni sikerült.

A formaldehyd, mint konzerváló folyadék. Újabbban a formaldehyddel, mint konzerváló folyadékkal igen jól sikerült kísérleteket tettek. Konzerválásra legalkalmasabb a 4%-os formaldehyd (a kereskedésben kapható 40%-os). Igen sikerülten lehet vele különböző rovarlárvékat konzerválni, ha a lárvékat előbb forró vízben öljük meg. A víz forrósága az illető lárva nagyságától függ. A formaldehyddel készült preparátumok évek múlva sem változnak, bár a folyadékot nem újítjuk meg. A preparátumok nem zsugorodnak össze, mint az alkoholban s nem is lesznek kocsonyások, hanem inkább nagyon jól megkeményednek s kikészített bőrszerű tapintásúak lesznek. A formaldehyd rossz tulajdonsága, hogy kissé nehezen nedvesíti meg a beléje tett tárgyakat. Azonban ezen úgy segíthetünk, hogy az illető tárgyat, melyet formaldehyd-be akarunk tenni, előbb egy pillanatra alkoholba mártjuk. Egyes esetekben azonban a formaldehydnek ez a tulajdonsága emeli a praeparatum szépségét, például ha a *Diaspiditae* családhoz tartozó levéltetveket (*Chionaspis*, *Mytilaspis*, *Aspidiotus*) akarunk konzerválni. Ezek a levéltetvek

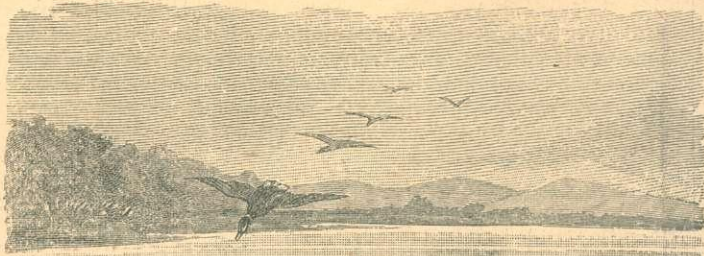

Vaddisznó befogó.

alkoholban egészen az illető növényrészre tapadnak s így alig lehet őket meglátni a preparátumon. Formaldehyd-ben azonban, épen azért, mert rosszul nedvesíti meg a beléje tett tárgyakat, a levéltetvek megmaradnak természetes állásukban. A formaldehyd egyes színeket nagyon jól megtart, a legtöbbet azonban elhalványítja. A növények levelei formaldehyd-ben piszkos szürkészöldek lesznek. Azonban a színeket nem szívja ki, mint az alkohol s így a folyadék nem is festődik meg, hanem mindvégig szép kristálytisztá marad. A formaldehyd madarak (egészen harkály nagyságig) és emlősök (mókus nagyságig) száraz konzerválására is alkalmas. A madarakat és emlősöket nagyságuk szerint három-négy napig kell 4%-os formaldehyd-be tenni. A madarak és az emlősök a formaldehydből kivéve egészen megkeményednek. Czélszerű őket előbb kizsigerelni s mielőtt formaldehyd-be tennők, egy pillanatra alkoholba mártani.

IRODALOM.

Darányi Ignác nagyérdemű földművelésügyi ministerünk sohasem szünő ügybuzgalma s körültekintő gondossága ismét két jeles gazdasági érdekű művel ajándékozta meg a magyar gazdaközönséget. Az egyik az *Édesvízi halászat és haltenyésztés*

ezimű, a jeles szakember: *Répassy Miklós* kir. főmérnök avatott tollából. A minden tekintetben nagy értékű, 28 képpel ellátott népszerű munkát az **Országos Halászati Felügyelőség** bocsájtotta közre s akik bírni óhajtják, ugyanezen intézettől szerezhetik meg. — A másik megjelent mű a *vízi társulatokra vonatkozó statisztikai adatokat* egyesítő gyűjteményes munka **Kvassay Jenő** miniszteri tanácsos összeállításában, mely igazán páratlan érdekű és értékű mű a maga nemében úgy, hogy a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatunk róla.

„**Állattani Közlemények**“ A **K. M. Természettudományi Társulat** állattani szakosztálya ily című új folyóiratának immár előttünk van az első füzet — az első gyönyörű ígért a jövőre nézve, amit hazánk két zoológiai kitűnősége: **dr. Entz Géza** és **Méhely Lajos** nyújt nekünk, amiért csak igaz, őszinte hálával

adózhatik a haza minden tudománykedvelő fia, ki a magyar zoológia jövőjét így a legjobb s legavatottabb kezekbe látja letéve. Virrad tehát s hogy a kikelet élető napja teljes pompájában világíthassa be e téren való tudományosságunk egét — nincs más hátra, mint a bolygók kívánatos tömörülése a fényes virradat megtestesítéséhez s örömmel hisszük is, hogy úgy leend. — E füzet 9 eredeti rajzzal illusztrált két igen magas nivójú értekezést foglal magában, az egyik: *Állattani törekvések a multban és jelenben* című **Dr. Entz Géza**, a másik: *A fölös számú végtagok keletkezéséről* **Méhely Lajos** tollából való, mindkettő nagy tudással, fényes készséggel megírva. — A füzet ezenkívül még érdekes apróságokat stb. is tartalmaz. Melegen ajánljuk ezt a nagyérdékű folyóiratot minden művelt magyareMBER s különösen a tanfőrfiak figyelmébe és pártfogásába.

Emlékeim, elbeszélések és rajzok. Írta *Perjéssy Lajos*. Javárészt vadásztörténeteket tartalmazó, a *Bárony* és *Lakatos*-féle kultuszt követő színes, kedves rajzok, igen szépen, egyszerű közvetlenséggel megírva. A művet *Herczeg Ferencz* igen kedves és elismerő előszava érdekessíti.

Egyéb művekről tárgyhalmaz miatt jövő számunkban fogunk megemlékezni.

Hirdetmény. A Broczkó, nyitramegyei község határához tartozó Sasvár uradalmi erdőben gyakorolható vadászati jog 6 esztendei tartamra, vagyis 1907. december hó végéig szabadkézből alhaszonbérbe bocsájtatik. Az erdő a morvavölgyi vasút mentén, jelesen e vasútnak „Kutti“ nevű állomásától egy fél órányi távolságra fekszik és 1776. kataszt. holdra terjed. Kihasonbérrelni szándékozók szíveskedjenek az alulírott vadászati intézőséghez fordulni.

LIECHTENSTEIN JÁNOS herceg
rabensburgi (Alsó-Ausztria) vadászati intézősége (Fürst Johann Liechtenstein'sche Jagdleitung, Rabensburg, Nieder-Österreich).

Szerkesztői üzenetek.

Fölkérjük lapunk vadászatkedvelő és erdész olvasóit, szíveskedjenek bennünket a madarak tavaszi mozgalmáról, különösen a szalonkaszézn lefolyásáról, ha bárcsak egy levelező-lapon is tudósítani.

Többeknek. Intézkedni fogunk, hogy a „Mauch“-féle „Nitrol“ Budapestén is kapható legyen, úgyszintén az „Ungewitter'sche Rostschutzpatrone“ is. Jelenleg nálunk még sehol sem kaphatók. — **Dr. L. L. S.-Ujhely.** Köszönöm kedves sorait. Kérem a főntebbit elolvasni. Ha Isten segít, a nyár elején teszem tiszteletemet, de lehet, hogy előbb is. A legszívesebb üdvözléssel! — **Hogy áll az ecsedi láp?** Nem kaphatnánk erről valamit? — **P. Gy. Óviz.** Még magunk sem tudjuk, hol kaphatók, most tudakozódunk. Jövő számunkban már benne lesz. — **Z. A. Budapest.** Az cikkek beérkeztek, alkalmasint sort kerítünk rájuk. Szeretnénk tudni, micsoda állat volt az? Nem volna belőle? Majd mi meghatároznánk. — **S. K. Budapest.** Az apróságok beérkeztek. Véletlenség s nem irányzatosság. Az a. m. jövőre jön. Üdvözlét. — **B. Gyula.** A kiadóhivatal megismétlje hirdetésedet a házhelyekre vonatkozólag? Némek a hirdetés ügyekre nincs befolyásom. Csak egy kérdezősködő volt tudtommal s azt hozzád utasították. — **D. Erdőmester úrnak.** Kitűnő özsípok, melyekkel egyszerű smind a héja vijjogása s a nyúlveszékelés is pompásan utánozható, Gödöllőn kaphatók 3 korona árban. Czámmal szívesen szolgálunk. — **N. K. Budapest.** A *Novotny* czég az angol híres czégekkel egyrangú. Olyan hordású puskát küld, amilyent akar ön. Tessék ránk hivatkozni.

FOTO-CZINKOGRAFIAI MŰINTÉZET.

MŰVÉSZETI SOKSZOROSÍTÁSOK.

Clichék folyóiratok, könyvek, árjegyzékek és tudományos művek számára,

kitűnő kivitelben, legjobb módszer szerint előállítva.

Czím csakis: **BUDAPEST, VI. ker. Király-utca 30. szám.**

Jutányos árak.

TELEFON: 18—99.

Jutányos árak.

„A TERMÉSZET“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

Nyomatott Wesselényi Géza könyvnyomdájában Budapest, II., Zsigmond-utca 11—15.